

De Praatvogel

December 2022



'De Vogelwijk 100 jaar, Geschiedenis van een Leidse buurt' blijkt zeer geliefd leesvoer.

In deze editie onder meer:

- Vervangen gasleidingen
- Vierkante vogels
- Kunst in huis



De Praatvogel is het blad voor en door Vogelwijkers en wordt gefinancierd/ uitgegeven door de Stichting Wijkcomité Vogelwijk. De Praatvogel komt 4 maal per jaar uit. Auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun inbreng en teksten. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden kopij in te korten of niet te plaatsen. Het Praatvogelarchief samen met de auteursrichtlijnen vindt u op onze website:

<http://leiden.vogelwijk.nl>

Bijdragen/ingezonden stukken door wijkbewoners worden enorm op prijs gesteld. Deze kunnen worden gestuurd naar redactie@vogelwijk.nl. De deadline voor het insturen van tekst voor de komende Praatvogel is:

13 maart 2023

Adverteren?

Wilt u een *advertentie* plaatsen? Informatie valt in te winnen bij de penningmeester van het Wijkcomité: penningmeester@vogelwijk.nl

Redactie Praatvogel

Rutger Hagen
Cees Meijer
Mark Peerdeman

redactie@vogelwijk.nl
rutger.hagen@gmail.com
redacteur@vogelwijk.nl
voorzitter@vogelwijk.nl

Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Voorzitter:	Mark Peerdeman	voorzitter@vogelwijk.nl	
Secretaris:	Michelle Kruijshaar	secretaris@vogelwijk.nl	06-44921244
Penningmeester:	Edward Iemenschot	penningmeester@vogelwijk.nl	06-22251454
	Thera Stam	fam.r.d.stam@casema.nl	071-5153040
	Rosanne Snieders	communicatie@vogelwijk.nl	06-29536107

Belangrijke contactgegevens

- ❖ Wijkagent Harold Kroep
0900-8844
harold.kroep@politie.nl
- ❖ buitengewoon opsporingsambtenaar Leiden Noord, Afdeling Handhaving
Openbare Ruimte Maurits Schouwenaar
www.leiden.nl/melding
- ❖ Gemeente Leiden Servicepunt woonomgeving (incl. grofvuil, containers)
14071 of www.verbeterdebuurt.nl
- ❖ Vogelnetwerk
vogelnetwerk@vogelwijk.nl voor burenhulp
- ❖ Sociaal Wijkteam, voor zorgvragen
071-5164904 swtnoord@leiden.nl
- ❖ Wijkambassadeur Energie, Marcel Terlouw
boerhaave@gagoed.nl
- ❖ Vogelwijk Energiezuinig
energiezuinig@vogelwijk.nl
www.energiezuinig.vogelwijk.nl



Illustratie Arie Andeweg

INHOUD

Praatvogel December 2022

- ❖ Voorwoord
- ❖ Mededelingen en oproepjes
- ❖ Gasleidingen vervangen
- ❖ Griezeloet Halloween
- ❖ Sintspeurtocht 2022
- ❖ De Vogelwijk 100 jaar
- ❖ Vierkante vogels
- ❖ Kunst in Huis
- ❖ Wist u dat...
- ❖ Agenda
- ❖ Praatvogel Poëzie

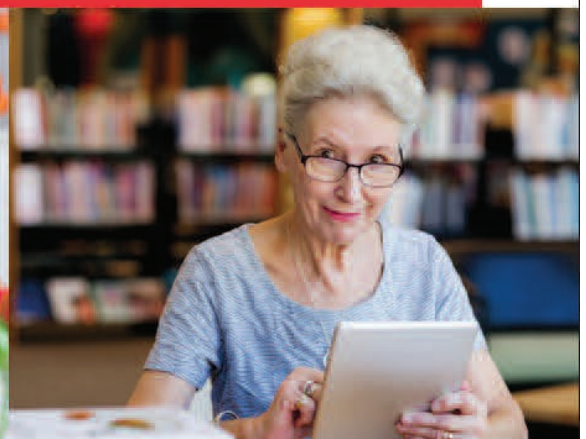
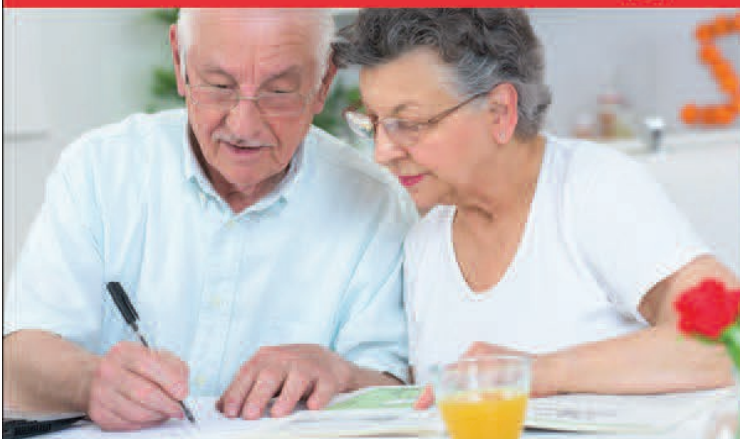
serviceflat **SCHOUWENHOVE**

**Vorstelijk wonen
aan de rand van Leiden**

**Veilig, zorgeloos en comfortabel wonen in
het hart van de Randstad, met alle service
en voorzieningen onder handbereik.**

- › Eigentijdse, ruime huurappartementen
- › Zelfstandig en beschermd wonen
- › Privacy én sociale activiteiten
- › Wonen inclusief service vanaf € 1.914,-

Direct luxe tweekamer-huurappartementen beschikbaar!



www.schouwenhove.nl

T 071 - 531 20 21

TACOYO

TRAINING · ADEMHALING · CONDITIE · ONTSPANNING · YOGA · OMGAAN MET STRESS



TACOYO HEEFT ALLES



- 1** Een combinatie van Pilates, Bodypump, Fitness, Core, High en Low impact, en oefeningen uit de fysiotherapiepraktijk.
- 2** Tacoyo verbetert je immuunsysteem. Je valt af en je leert goed ontspannen.
- 3** Voor mannen en vrouwen, jong en oud ongeacht je conditieniveau. Iedereen is welkom.

**Bij inlevering van deze flyer:
Bij inlevering van deze flyer 25,- euro korting.**



1,5 meter gegarandeerd

DINSDAGAVOND: 17:15 / 18.15 / 19.15 OF 20.15

Zaal: Bonaventuracollege Agora Leiden. Antonie Duycklaan 10H, Leiden

De zaal bevindt zich binnen 5-10 minuten van uw huis.

Zaaltraining + mogelijkheid tot extra online en buiten trainen in één.

Gratis proefles. Wees snel: sommige uren wachttijd.

Rob Szepesi 06-41861865 | r.szepesi@tacoyo.nl | tacoyo.nl/amstelveen

Voorwoord

Beste lezer van de Praatvogel,

In dit winterse voorwoord van alweer de laatste Praatvogel van dit jaar wil ik jullie graag uitnodigen voor de nieuwjaarsborrel van het wijkcomité op 1 januari 2023 om 16:00 uur in het speeltuingebouw. Dit is altijd een leuke gelegenheid om het nieuwe jaar te vieren met je burens en om te proosten op een gezond en gelukkig 2023.



Daarnaast wil ik ook even stilstaan bij de gaswerkzaamheden die momenteel plaatsvinden in onze wijk. Deze werkzaamheden zijn nodig om de wijk klaar te maken voor de herinrichting die gepland staat voor volgend jaar. Hoewel het wellicht enig ongemak veroorzaakt, is het belangrijk om deze werkzaamheden uit te voeren om ervoor te zorgen dat we straks kunnen genieten van een nog mooiere en leefbare wijk.

Ten slotte wil ik de redactie, maar ook iedereen die meegewerkt heeft aan het samenstellen van het boekje 'De Vogelwijk 100 jaar, de geschiedenis van een Leidse buurt' ook nog op deze manier bedanken voor al het werk dat in het afgelopen half jaar is verricht om dit boekje te realiseren, in het bijzonder Hans Dirken, Cees Meijer, Joke Ouwehand en Sanne Meijer. Allemaal heel erg bedankt!

Wisten jullie trouwens dat er nog een beperkte voorraad boekjes over is? Deze zijn voor € 10,- per stuk te koop bij het Wijkcomité, zo lang de voorraad strekt. Naast een leuk extra exemplaar in je boekenkast ondersteun je ons hier gelijk financieel mee zodat we nog meer leuke dingen voor de wijk kunnen organiseren.

Ik wens jullie allemaal een fijne winter en een gelukkig nieuwjaar!

Mark Peerdeman

*voorzitter
Wijkcomité Vogelwijk*

Mededelingen en Oproepjes

Nieuwjaarsborrel

Beste buurtbewoner,

Op **1 januari 2023** om **16:00** uur nodigen we je uit voor onze traditionele nieuwjaarsborrel van het Wijkcomité. Kom langs in het speeltuingebouw om het nieuwe jaar te vieren met je burens en om te proosten op een gezond en gelukkig 2023.

We hopen je te zien op onze nieuwjaarsborrel. Tot dan!

Met vriendelijke groet, het wijkcomité Vogelwijk

Yin Yoga groep zoekt nieuwe leden

Al ruim 45 jaar bestaat in er in de Vogelwijk en voor Vogelwijkbewoners een yogagroep. Tijdens de beperkende maatregelen van de afgelopen jaren hield de groep een ledenstop aan. Nu is er weer ruimte voor nieuwe leden voor de lessen yin yoga.

Yin yoga, ook wel Do-in genoemd, is een effectieve vorm van yoga om met eenvoudige oefeningen soepel te blijven en dieper te ontspannen. Elke les bevat een combinatie van stap voor stap uitgelegde strekkingen, acupressuur massage (zelfmassage van specifieke acupunctuurpunten) en ademhalingsoefeningen. Deze vorm van yoga is toegankelijk voor iedereen, ook als je nog geen ervaring met yoga hebt of bepaalde fysieke klachten hebt. Er worden ook altijd alternatieven voor een oefening aangeboden, zodat je optimaal aan de les kunt deelnemen binnen je eigen mogelijkheden. De lessen worden verzorgd door Femke Krijger en Esther Tops (vaste invaldocente), beide hebben een gedegen opleiding en jarenlange ervaring als Do-In/Yin yoga docent.

Alle vrouwelijke deelnemers zijn fitte zestigplussers. Kom je eens kijken of je bij ons thuis voelt? Heel welkom! Alles wat je nodig hebt is comfortabele kleding en een matje.

De lessen vinden plaats in 'Het Vogelnest, het gebouw van de vogelwijkspeeltuin (Nachttegaallaan 25, Leiden) , woensdagavond van 19:30-20:30.

Voor meer informatie mail of bel naar:

Ruth den Hartog (coördinator):
ruthdenhartog9@gmail.com, 5173815
of
Femke (docente): fkrijger@live.nl



Stolpersteine Rijnsburgerweg



Stichting Herdenking
Jodenvervolging Leiden

Geachte buurtbewoner,

Op **woensdag 11 januari 2023** worden elf Stolpersteine geplaatst op zes adressen aan de Rijnsburgerweg in Leiden. In bijgevoegde flyer vindt u meer over de geschiedenis en het doel van Stolpersteine. U bent van harte uitgenodigd om bij de plaatsing van deze stenen aanwezig te zijn.

Het programma:

We beginnen aan de oneven zijde, van laag naar hoog.

- | | |
|--------------------------|---|
| 14.00 Rijnsburgerweg 41 | - stenen voor Nico en Dorma Turksma |
| 14.20 Rijnsburgerweg 107 | - stenen voor Wolfgang Luitpold en Friederike Ruth
Dinkelspiel-Waldeck |
| 14.40 Rijnsburgerweg 163 | - stenen voor Kurt en Gertrud Pollack-Simons |

Daarna volgen de even huisnummers, van hoog naar laag.

- | | |
|--------------------------|--|
| 15.00 Rijnsburgerweg 144 | - een steen voor Gonda van Dam |
| 15.20 Rijnsburgerweg 116 | - stenen voor Benjamin en Herman Meijer
en een steen voor Leentje Slier |
| 15.40 Rijnsburgerweg 60- | - een steen voor Sophia Messcher-Broekman |
| 16.00 Afsluiting | |

Dit programma betreft indicatieve tijden. Op elk adres zal kort iets worden gezegd over degenen die met deze Stolpersteine herdacht worden. Bij de afsluiting zal het Kaddish worden uitgesproken, een joods gebed voor de overledene.

In de periode voorafgaand aan 11 januari vinden nog enkele voorbereidende werkzaamheden plaats door Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden.

Alle belangstellenden zijn van harte welkom om bij de plaatsing aanwezig te zijn.

Met vriendelijke groet,

Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden
www.herdenkingleiden.nl
stolpersteine@herdenkingleiden.nl

Gasleidingen Vervangen

Mark Peerdeman

Ondanks dat het in de gemeentelijke nieuwsbrief van mei 2022 al werd aangekondigd, is het misschien een aantal bewoners toch nog ontschoten dat er deze maand werk wordt uitgevoerd in onze wijk, waarbij diverse straten worden afgesloten voor al het verkeer. Voordat namelijk de werkzaamheden voor de rioolvervanging en herinrichting van start gaan, vervangt netbeheerder Liander oude gasleidingen in zowel de Vogelwijk als in de Raadsherenbuurt.



In de Vogelwijk wordt de gasleiding vervangen in de straten:

- Nachtegaallaan, het deel vanaf de Rijnsburgerweg tot in de Merelstraat
- In de kruising Lijsterstraat-Merelstraat
- Twee stukjes in de Merelstraat nabij de Blauwe Vogelweg
- Twee kleine stukjes in de Roodborststraat tussen de Lijsterstraat en Blauwe Vogelweg
- Leeuwerikstraat ter hoogte van de Nachtegaallaan
- Leeuwerikstraat vanaf de Lijsterstraat tot aan de Blauwe Vogelweg
- De Blauwe Vogelweg van de Leeuwerikstraat tot aan de Wassenaarseweg

In de Raadsherenbuurt wordt de gasleiding vervangen in de straten:

- Warmonderweg tussen de Rijnsburgerweg en Van Oldenbarneveldstraat
- Johan de Wittstraat tussen de Van Slingerlandtlaan en Van Ledenberchstraat
- Van Ledenberchstraat tussen Fagelstraat en Van Beuningenlaan
- Van Oldenbarneveldstraat tussen Fagelstraat en Van Beuningenlaan

In combinatie met de plaatsing van een nieuw gemaal op de hoek Rijnsburgerweg-Nachtegaallaan en de werkzaamheden aan de Rijnsburgerweg richting Oegstgeest, geeft dit de wijk een behoorlijk 'werk-in-uitvoering uiterlijk', in aanloop tot de rioolvervanging en herinrichting in 2023.

Griezelzoet Halloween

Anita Westgeest & Michelle Kruijshaar

De laatste zaterdag in oktober konden de kinderen zich heerlijk vermaken in de vogelwijk. Dankzij de inzet van de griezelhulpjes en de mensen thuis was Halloween weer een groot succes!

In het donkere bos moesten de kinderen opdrachtjes uitvoeren. Er waren oogballen en spinnen, ze maakten een toverdrank, hoorden enge geluiden en moesten rennen en pompoenwerpen. Wie later kwam, werd ook nog verrast door tevoorschijn springende griezels. Als griezel zelf werden we ook nog verrast door een huilende wolf! Hopelijk was deze hond niet van ons geschrokken?



Daarna gingen de kinderen de huizen in de wijk langs, waar ook verschillende karakters en spannende versieringen te bewonderen waren. En ineens waren daar dan ook nog de vuurheksen uit de Lijsterstraat met geroosterde marshmallows. Wat wil je nog meer!



We willen iedereen die deze avond heeft meegeholpen heel erg bedanken voor hun inzet! In het bijzonder de griezels in het bos: Luuk, Florian, Fien, Teun, Linne, Kate, Wayne, Govert, Marcus, Mike, Rosa, Nina, Jan Wouter, opa Willie en Mark: heel erg bedankt!



De stichting *Vogelwijk Energiezuinig* plaatst in iedere editie van de *Praatvogel* een advertorial. Dit is een betaalde advertentie in de vorm van een redactioneel artikel. Hiermee hoopt *Vogelwijk Energiezuinig* alle bewoners in de wijk te bereiken. Deze advertentie is mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de provincie Zuid-Holland.

Wil je meer weten, abonneer je dan op onze digitale nieuwsbrief door een e-mail te sturen naar: energiezuinig@vogelwijk.nl. Deze nieuwsbrief verschijnt circa 6x per jaar. Of breng eens een bezoekje aan onze website: <https://energiezuinig.vogelwijk.nl>.

Vogelwijk Energiezuinig vernieuwt en zoekt nog versterking!

Onze energiecoaches horen tijdens hun gesprekken dat heel veel Vogelwijkers bezig zijn met energie besparen en verduurzamen. Zowel vanwege de huidige energieprijzen als vanwege het klimaat. De een doet dit en de ander doet dat, elk huis is anders, maar het resultaat is dat onze wijk steeds energiezuiniger wordt. Mooi!



Tot 2035 geen collectieve warmteoplossing

Vanuit de gemeente wordt steeds duidelijker dat er voorlopig geen warmteoplossing komt voor onze wijk, als alternatief voor gas. De gemeente zet voornamelijk in op een collectieve energievoorziening, namelijk aansluiting op de pijpleiding WarmtelinQ+. Deze brengt restwarmte van de Rotterdamse industrie naar onder meer Leiden. De Vogelwijk zal op zijn vroegst in 2035 hierop aangesloten kunnen worden. Nog los van wat je van deze warmtebron vindt, is de wachttijd dus ongeveer de levensduur van een nieuwe cv of warmtepomp.

In de tussentijd, dus minimaal tot 2035, denkt de gemeente voor ons aan *kleine collectieve maatregelen*. Dat klinkt mooi, maar de gemeente noemt er geen één. Bovendien is er geen duurzame energiebron voorhanden in de nabijheid van onze wijk, bijvoorbeeld voor een klein eigen warmtenet o.i.d. Daarom heeft VE gezocht naar maatregelen die voor heel veel huizen geschikt zijn en bovendien redelijk betaalbaar.

Kansrijke nieuwe ideeën

Het goede nieuws is: we hebben twee opties gevonden die én comfort én CO₂-besparing kunnen opleveren. De eerste is voor de oudbouw: gezamenlijk isoleren van de enkelsteens nissen, waardoor nu veel warmte verloren gaat. De tweede optie is voor alle huizen met een plat dak: een innovatieve isolatiemethode die bovendien gunstig kan zijn voor de opbrengst van je zonnepanelen. Beide opties zijn nu nog in de ideeënfase. We gaan die verder onderzoeken en komen daar binnenkort op terug.

Versterking en afscheid

We zijn heel blij met een nieuw lid, Ben Schippers. Hij introduceert zich kort verderop. Helaas is er niet alleen maar goed nieuws, want onze secretaris Joke Ouwehand treedt af. We zijn haar veel dank verschuldigd voor al het werk dat zij jarenlang heeft verzet. We hebben haar taken verdeeld en gelukkig blijft zij – aan de zijlijn – nog een aantal dingen doen voor VE.

Ook Gijs Santen treedt terug in verband met drukke werkzaamheden. We zoeken dus nog versterking! Heb je zin om mee te doen – heel graag. Laat het me snel weten.

Tot ziens in de wijk en alvast warme feestdagen gewenst, namens *Vogelwijk Energiezuinig*,
Els de Hullu.



In 2018 was er een kick-off van *Vogelwijk Energiezuinig* bij Tim Spruijt in de tuin. We wisten toen nog niet of we *energieneutraal* of *energiezuinig* wilden zijn. De groep was veel groter dan nu. Er werkten enige tijd twee werkgroepen parallel: een werkgroep oudbouw en een werkgroep nieuwbouw. Dat onderscheid werd gemaakt, omdat de staat van de huizen heel verschillend is, waardoor een andere aanpak nodig leek.

Het devies voor de oudbouw was toen: ISOLEREN! En dat is het eigenlijk nog steeds.

Al snel bleek, dat er vrij veel overlap was in de werkwijze. Het idee ontstond om een kernteam in het leven te roepen met vertegenwoordigers uit beide werkgroepen. Om alle deelnemers in één overleg bij elkaar te zetten, stuitte destijds op praktische bezwaren: een overleg met twintig leden werkt niet. Nu ondenkbaar, omdat we de laatste jaren met nog geen handjevol mensen de kar moeten trekken. In april 2019 was de eerste gezamenlijke bijeenkomst van het kernteam, dat nu nog steeds bestaat. Sindsdien is er heel veel vergaderd en heb ik mensen zien komen, maar ook weer zien gaan.

In december 2019 zijn we een officiële stichting geworden; een mijlpaal.

Als ik op al die jaren terugkijk, hebben we veel bereikt en daar ben ik heel trots op: er is een onderzoek uitgevoerd naar alternatieve warmteoplossingen voor de wijk, er zijn diverse informatie- en inspiratiebijeenkomsten geweest en dit jaar hebben we tijdens het wijkfeest een energiemarkt georganiseerd. En niet te vergeten: er is een website met heel veel informatie, er verschijnen meerdere digitale nieuwsbrieven per jaar met allerlei wetenswaardigheden en we plaatsen *advertorials* in de Praatvogel. Zelfs in coronatijd zijn we doorgegaan met webinars.

In het begin was het vooral pionieren, maar inmiddels kan ik wel zeggen dat we allemaal heel veel wijzer zijn geworden op het gebied van energiebesparing en verduurzaming. Voor de gemeente Leiden zijn we een serieuze gesprekspartner als het gaat over de energietransitie in de Vogelwijk.

Waar we dat allemaal van doen? We hebben in 2019 een substantieel subsidiebedrag bij de provincie Zuid-Holland binnengehaald van ruim € 50.000, waar we al dit soort activiteiten van kunnen betalen en dat ook nog enige tijd kunnen blijven doen. En ook de gemeente Leiden draagt zo nu en dan een steentje bij.

Maar aan alles komt eind. Ik heb er al die jaren met liefde en toewijding heel veel tijd en energie in gestoken, maar na vier jaar is er wat mij betreft de rek een beetje uit. Het blijkt keer op keer dat bewonersparticipatie heel lastig is. En dat is niet alleen in de Vogelwijk het geval. Als de respons er niet of nauwelijks is, dan vraag je je op een gegeven moment af of je beter niet wat anders kunt gaan doen. En dat ga ik dan ook doen, hoewel ik op de achtergrond nog wel actief blijf voor *Vogelwijk Energiezuinig*.

Ik wens de bewoners van de Vogelwijk voor nu en in de toekomst een duurzame, beschikbare en betaalbare energievoorziening toe en *Vogelwijk Energiezuinig* wat meer handelingsperspectief.



Wethouder Yvonne van Delft bezoekt de stand van onze Energiemarkt tijdens het

Even voorstellen: Ben Schippers



Hallo allemaal,

Ik ben Ben Schippers. Wij wonen al 26 jaar met veel plezier op Mezenstraat 7.

In onze mooie wijk wordt al heel lang met veel enthousiasme en energie gewerkt aan een duurzamere wijk.

Ik ga daar graag aan bijdragen door *Vogelwijk Energiezuinig* te versterken met nieuwe energie en ideeën.

Huis-aan-huis actie – Marcel Terlouw

Om meer inzicht te krijgen hoe de Vogelwijk aan het verduurzamen is en om mensen van goed advies te kunnen voorzien, zijn de wijkambassadeur en energiecoaches gestart met huis-aan-huis bezoeken.

We zijn begonnen met een pilot, om te zien of deze bezoeken de energietransitie een zetje in de goede richting kunnen geven. Met een klein clubje (vier personen) hebben wij enkele zaterdagen een aantal oudbouw-woningen in de wijk bezocht.

De resultaten van deze bezoeken zijn aanleiding voor ons om hiermee door te willen gaan. Het beeld dat wij zien, is dat veel mensen al aardig wat maatregelen hebben getroffen, zoals dubbelglas, spouwmuurisolatie, vloer- of bodemisolatie, dakisolatie en zonnepanelen. Veel mensen zitten echter nog met vragen over wat de mogelijkheden zijn om nog meer te kunnen verduurzamen. Wij bieden hen een vervolgesprek aan met een van de energiecoaches. Zij kunnen een maatwerkadvies geven over de mogelijkheden voor verduurzaming en ventilatie van het huis. Daarvoor gebruiken ze het zogeheten Hoom-dossier, waarin de gegevens van de woning, het energieverbruik en de al genomen maatregelen worden opgeschreven.



Met diverse mensen is inmiddels een afspraak gemaakt door een van de energiecoaches. De wijk telt echter 400+ woningen en om deze allemaal langs te kunnen gaan, zijn er meer mensen nodig. Wij roepen iedereen op, die af en toe eens samen met iemand anders een aantal huizen wil bezoeken, om contact met de wijkambassadeur op te nemen. Een introductie vooraf, die je van ons krijgt, geeft voldoende kennis om de huisbezoeken te kunnen doen. Contactgegevens wijkambassadeur energietransitie Boerhaavedistrict: boerhaave@gagoed.nl | 0622702224

Inloopsprekuren energiecoaches in 2023

De energiecoaches hadden het afgelopen kwartaal eens in de twee weken op maandagavond een inloopsprekuren in het speeltuingebouw. Iedereen kon hier terecht met vragen over verduurzaming en energiebesparing. We willen dit graag voortzetten in het nieuwe jaar, maar - gezien de beperkte aanloop - gaat de frequentie iets omlaag, namelijk naar 1x per maand, ook weer op maandag-avond in het speeltuingebouw.

We starten **op maandag 9 januari 2023 van 20:00-21:00 uur**. De data in de daaropvolgende maanden komen op onze website te staan en worden gecommuniceerd door middel van onze digitale nieuwsbrief.

Subsidieregeling duurzame koelkast – persbericht gemeente Leiden

Oude apparaten in huis gebruiken veel stroom. Dit zorgt voor onnodig hoge kosten. Niet iedereen heeft voldoende geld om oude apparaten te vervangen. De gemeente Leiden wil mensen met een laag inkomen helpen. Daarom heeft de gemeente Leiden een subsidie beschikbaar gesteld voor duurzame koelkasten. Leidenaren die hiervoor in aanmerking komen, krijgen een voucher van €300, waarmee een energiezuinige koelkast met korting kan worden gekocht.

Het doel van deze regeling is het energieverbruik van mensen met een laag inkomen terug te brengen en zodoende armoede tegen te gaan.

Voor wie?

De regeling is als eerste bedoeld voor Leidenaren die een Energietoeslag ontvangen en Leidenaren die aanspraak maken op de 'Tijdelijke regeling bijzondere bijstand energiekosten'.

Hoe werkt het?

De gemeente start op korte termijn met het informeren van de mensen die voor deze regeling (die loopt tot 31 juli 2024) in aanmerking komen. Op de website van de gemeente Leiden is meer informatie te vinden.

Subsidieregeling isolatie – persbericht gemeente Leiden

Er is een nieuwe Leidse subsidieregeling voor woningeigenaren die zelf onvoldoende geld hebben om hun woning te verduurzamen. Het gaat om woningen met een WOZ-waarde tot 355.000 euro (NHG-grens).

De gemeente wil het deze woningeigenaren zo makkelijk mogelijk maken om hun huis te verduurzamen en energie te besparen. Denk aan het isoleren van vloeren, daken, muren en het aanbrengen van HR++-glas.

Wat houdt de regeling in?

- Gratis maatwerkadvies over energiebesparende maatregelen;
- Offertes en uitvoering worden geregeld;
- Hulp bij aanvragen subsidies en/of lening.

Hoe werkt het?

Woningeigenaren die in aanmerking komen, ontvangen dit najaar een brief van de gemeente met meer informatie. Op de website van de gemeente Leiden is meer informatie te vinden.

Meer informatie is ook te vinden op www.gagoed.nl of bij het Duurzaam Bouwloket Leiden: www.duurzaambouwloket.nl/gemeente/leiden

Het avontuur warmtepomp – Gosse Jensma

Mijn hybride warmtepomp is op 17 oktober geïnstalleerd na een wachttijd van ongeveer zeven maanden, en dan heb ik nog geluk gehad.

Aanpassingen waren nodig in de buurt van de CV-ketel (veel leidingwerk) en de meterkast (twee extra groepen). Er was binnen plek nodig voor een buffervat, van waaruit het warme water naar de radiatoren wordt gestuurd. Ook de CV-ketel zelf is op een andere plek opgehangen. Gelukkig paste alles in de bestaande (beperkte) ruimte.

Voor de buitenunit is een goede plek gevonden op het platte dak, waar geen geluidsoverlast voor mezelf en de burens optreedt. Al met al is de installateur ruim een week bezig geweest.

Nadat de fabrikant het zaakje had ingeregeld, deed hij het dan echt en kon ik gaan nadenken over het verwarmingschema op werkdagen en in het weekend. Omdat het een ander apparaat is dan een CV-ketel, is de temperatuurverlaging 's nachts veel kleiner geworden. Een warmtepomp kan niet 'snel even' het huis opwarmen, dat duurt wel een uurtje (of langer).

Toen het twee nachten beneden het vriespunt was, is de overschakeling van de warmtepomp naar de CV-ketel (en terug) 'getest'. Het blijkt dat mijn warmtepomp het stokje overgeeft aan de ketel als het buiten nul graden is, en de verwarming weer zelf oppakt als de buitentemperatuur boven de vijf graden stijgt. Dat regelt hij gelukkig allemaal zelf, maar het geeft wel vraagtekens bij de gebruiker als dit de eerste keer aan de hand is. Wat ik intussen wel begrijp, is dat een warmtepomp veel complexer is dan een CV. Hij heeft een veel groter aantal instellingsmogelijkheden, waaraan ik zelf liever niet ga morrelen.

Ik hield voorheen het gasgebruik van de CV-ketel eenvoudig bij met behulp van de gratis app *Mindergas*, die de slimme meter uitleest. Dat is nu verleden tijd, omdat gas alleen nog wordt gebruikt voor het verwarmen van het douchewater. Om zicht te houden op de kosten voor verwarming, zit er sinds kort een aparte kWh meter in de meterkast die het stroomverbruik van alleen de warmtepomp telt.

Ik ben heel benieuwd hoe een en ander zich deze winter gaat voltrekken. Mensen die willen komen kijken, kunnen zich melden bij: energiezuinig@vogelwijk.nl

Korte nieuwsflitsen

- **Subsidieregeling provincie Zuid-Holland:** In verband met allerlei beperkende maatregelen door het coronavirus en de nasleep daarvan, hebben onze geplande activiteiten vertraging opgelopen. Daarom hebben wij - voor de tweede keer - verlenging van de looptijd aangevraagd. De provincie heeft dit toegekend en is akkoord gegaan met verlenging tot 1 oktober 2024. Dat betekent dat *Vogelwijk Energiezuinig* haar activiteiten voorlopig nog kan voortzetten.
- **Stand van zaken WarmtelinQ+:** De gemeente Leiden zet bij de energietransitie voornamelijk in op een collectieve energievoorziening, namelijk aansluiting op de pijpleiding WarmtelinQ+. Deze brengt restwarmte van de Rotterdamse industrie naar onder meer Leiden. WarmtelinQ is een onderdeel van de Gasunie. Inmiddels is gebleken dat de Vogelwijk op zijn vroegst in 2035 hierop aangesloten zou kunnen worden. Als onderdeel van het participatieproces heeft WarmtelinQ een aantal gebiedsgesprekken georganiseerd in november en december. Het doel was om inzicht te krijgen in de belangen van de verschillende deelnemers en van de initiatiefnemers, zodat alle partijen weten waarmee rekening moet worden gehouden met het bepalen van het definitieve tracé. In 2023 zal er nog een tweede gespreksronde plaatsvinden en een publieks-webinar. Voor meer informatie en aanmelding kijk op: www.warmtelinq.nl
- Op de website van het **Expertise Centrum Warmte** (www.expertisecentrumwarmte.nl) staan inspirerende verhalen en discussies. Op 15 november was er een kennisbijeenkomst waar Youri Haasbroek, procesregisseur gemeente Leiden, vertelde over de samenwerking tussen de gemeente en netbeheerder.
- Zelfs in de **Vogelwijk Den Haag** weten ze ons te vinden. We ontvingen via onze website een aanvraag voor een energiebezoek aan de Laan van Poot. De aanvrager is door ons gewezen op de mogelijkheden binnen de gemeente Den Haag.

Sintspeurtocht 2022

Rosanne Snieders



Ook dit jaar heeft de Sint weer een bezoek aan ons land gebracht,
Samen met zijn vele Pieten is hij naar Leiden gekomen,
Hij zag weer veel blije gezichten, zoals verwacht,
Omdat hij heel veel pepernoten en cadeautjes had meegenomen.

Net zoals vorig jaar viel hem iets op in onze vogelstraten,
Achter een aantal ramen zag hij mooie knutselwerken,
Daar moest hij met zijn Pieten toch eens over praten,
Of zouden zijn trouwe helpers dit niet opmerken?

De Pieten hadden de mooie versieringen zeker gezien,
In de Bosuilstraat zagen zij zelfs allemaal pietenpoppen,
Hoeveel waren het er? Misschien wel meer dan tien!
Daar konden ze zichzelf goed tussen verstoppen!

Ook in de Merelstraat was een aantal huizen versierd,
Met leuke huisjes en Pieten en Sinten,
In de Lijsterstraat hing een hele lange sliert,
En een mooie staf en hele mooie linten.

Op deze versierde huizen was een letter te vinden,
Zelfs in het Van Eijsingapark stond een versierd huis,
Ze zagen kindjes lopen met hun vrienden,
En later waren die aan het puzzelen thuis.

Beste Isabelle, Nora, Juul, Marja, Lotte, Nanja,
En ook Otto, Louise, Norah, Anita Jay en Tessa

Wat zag ik daar in mijn digitale post?
Jullie hebben de speurtocht goed opgelost!
Bedankt alle bewoners van de versierde huizen,
Dat jullie de kinderen door onze wijk lieten kruisen.





De Vogelwijk 100 Jaar

Hans Dirken, Cees Meijer, Joke Ouweland
& Mark Peerdeman

De Vogelwijk 100 jaar, Geschiedenis van een Leidse buurt

De Vogelwijk bestaat honderd jaar en de stichting Wijkcomité Vogelwijk vond dit een mooie gelegenheid om de geschiedenis van dit deel van Leiden weer eens tegen het licht te houden. Eerder, in 2010 verscheen er onder een deskundige redactie een mooi boekje dat verhaalt over de geschiedenis van de Vogelwijk vanaf de periode, dat in dit deel van Nederland de getijden en de Rijn het landschap nog domineerden, tot aan de huidige tijd.

Voor deze herziene uitgave hebben we de geschiedenis nader onderzocht, zijn we de archieven ingedoken, hebben nieuwe bronnen aangeboord en mensen benaderd die nog iets interessants konden vertellen. Het resultaat is, dat we weer heel veel hebben gevonden, dat de moeite waard was om te vermelden in deze herziene editie. En dat geldt niet in de laatste plaats voor het beeldmateriaal. Met trots presenteren we dan ook deze nieuwe uitgave, in een modern jasje.

'De Vogelwijk, 100 jaar geschiedenis van een Leidse buurt' biedt een breed overzicht van onze wijk in het verleden en het heden. Wij vinden dat het in geen enkele boekenkast mag ontbreken en daarom hebben alle bewoners van de Vogelwijk deze uitgave in december 2022 thuisbezorgd gekregen.



DE VOGELWIJK 100 JAAR

Geschiedenis van een
Leidse buurt



Sponsors

Dit boekje is mogelijk gemaakt door bijdragen van de bewoners van de Vogelwijk, Garagebedrijf Brouwer, het Druckerfonds, Advocatenkantoor Groenendijk & Kloppenburg, de Historische Vereniging Oud Leiden, boekhandel De Kler, de gemeente Leiden, de Kopersvereniging Nieuweroord, Stichting Vogelwijk Energiezuinig.

Lezing

Eén van de sponsors, de Historische Vereniging Oud Leiden, heeft als tegenprestatie voor hun sponsorbijdrage de voorwaarde gesteld dat het Wijkcomité een lezing verzorgt over de wijk. Hans Dirken wil dit graag doen. De datum is nog niet vastgelegd, maar de lezing wordt ergens in het eerste kwartaal gehouden in het speeltuingebouw. Via de sociale media en onze website, maar ook in de lokale pers en onze Nieuwsbrief en op de website van de Historische Vereniging Oud Leiden zullen we de datum bekendmaken.

Extra boekjes

Het kan natuurlijk zo zijn dat je naast het boekje dat je al hebt gekregen, graag nog een extra exemplaar wilt hebben, bijvoorbeeld om cadeau te geven aan familie, vrienden en vroegere burens in de Vogelwijk. Het Wijkcomité heeft daarop gerekend en heeft daarvoor een aantal exemplaren gereserveerd. Deze zijn voor € 10 per stuk te verkrijgen bij de Nieuwjaarsborrel op 1 januari om 16:00 uur in de speeltuin, of natuurlijk bij het Wijkcomité via secretaris@vogelwijk.nl

Bedankt!

De inhoud van het boekje is tot stand gekomen met héél veel informatie en kennis van bewoners en oud-bewoners van de wijk en daarbuiten. Het is vrijwel ondoenlijk een volledig overzicht te geven zonder iemand te vergeten, maar we proberen het toch. Wij bedanken iedereen die aan deze en de eerste editie van 'De Vogelwijk, geschiedenis van een Leidse buurt' hebben meegewerkt, te beginnen met de redactie van de eerste uitgave van het boek: Hans Dirken, Kees van den Aarsen, Elise Bosman en Eveline Kamstra.

En verder met (postume) dank aan:

P. Mioulet (gemeente Leiden), P. Schevenhoven (hoogheemraadschap van Rijnland), J. Ouwehand (hoogheemraadschap van Rijnland), J.W. Coebergh (Stichting Anna Fonds), C. de Glopper (gemeente Oegstgeest). Rietje de Wolf, Puck de Vink, Nel van der Steen, Bernard Soudan, Jan en Ria Groen, Francine en Boudewijn Merbis, Hennie Labree, Marietje de Klerk, Els van Klaveren, Herman van der Kooij, Lydia Sterrenberg, Wim en Jean Hoogerdijk-Shaw, Jan Juffermans, de dames Bremmer, Marise Spieksma, Ben Hoogduin, Kees en Francien Post, Nico van der Heijden, Ineke Jansen, Jeannette Matze, Dick de Vos, Chris en Nellie Smeenk, Hans Weeda, Ria Hendriksen, Willy Kroon-Taverne, Pauline Malouin-Sevensma, Hans van den Broek, Jaap Buurman, John Boelee, Jacques Zwetsloot en zijn dochter, Jacqueline Röst, Gabriëlla Walter, Walter van Peijpe, A.J. van Haasteren, Caroline Hudig, Theo Gijzenij, Jaap Mels, Cees van Erp, Marga van Ekdome, Henri Lenferink (burgemeester Leiden), Rebekah Bikker en Gwen van Overbeke (Leiden Bio Science Park), Maaike van Soest, (Volkstuinvereniging Het Zonneveld), Monique van Tilburg (PI-school De Brug), Angela en Jeanet (mytylschool De Thermiek), Hanneke de Jonge (Nieuwe Oogst), Catrien Vollenberg (re-integratiebedrijf DZB), Frans van der Loo (Nieuweroord), Willemijn Romijn (revalidatiecentrum Basalt), Linda van Egmond en Jacqueline van Rijn (manege Moedig Voorwaarts), David van Zanten (gemeente Leiden), Cor Smit (stadshistoricus), Maria Louwerse (Erfgoed Leiden en Omstreken), Peter van der Geer (Rijnsburgerweg).

De redactie wenst jullie heel veel lees- en kijkplezier!

Vierkante Vogels

Cees Meijer

Op het omslag van het boekje De Vogelwijk 100 jaar Geschiedenis van een Leidse buurt, staan BLOCBIRDS van Studio 212 Fahrenheit. Vogels die zijn teruggebracht tot vierkante grafische composities. Ondanks deze 'deconstructie' zijn ze vaak verrassend goed te herkennen. De ontwerpers Albert Buring en Paul Mulder van Studio 212 Fahrenheit sleepten met dit kunstproject al verschillende ontwerpprijzen en nominaties in de wacht. Zij stonden de BLOCBIRDS belangeloos af voor ons boekje en Sanne Meijer (kunstacademie Willem de Kooning) heeft ze gebruikt in het ontwerp van de omslag.

Het Groningse ontwerpbureau Studio 212 Fahrenheit heeft de schoonheid van vogels vastgelegd in 25 grafische composities van 25 vogels. De composities zijn tot stand gekomen met enkel het gebruik van vierhoekige vlakken. Dit zeggen de ontwerpers erover: "BLOCBIRDS gaat over de verborgen schoonheid van vogels om ons heen, die veel mensen pas zien als ze echt goed kijken. Het percentage kleur, de verhoudingen ten opzichte van elkaar en de plaatsing van de kleuren geeft iedere vogelsoort z'n unieke kenmerkende uniform. We hoeven alleen maar te kijken en te genieten. Moeder Natuur doet de rest."

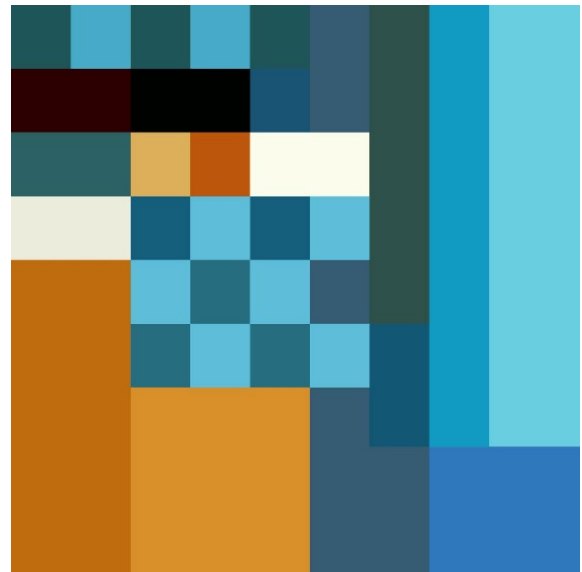
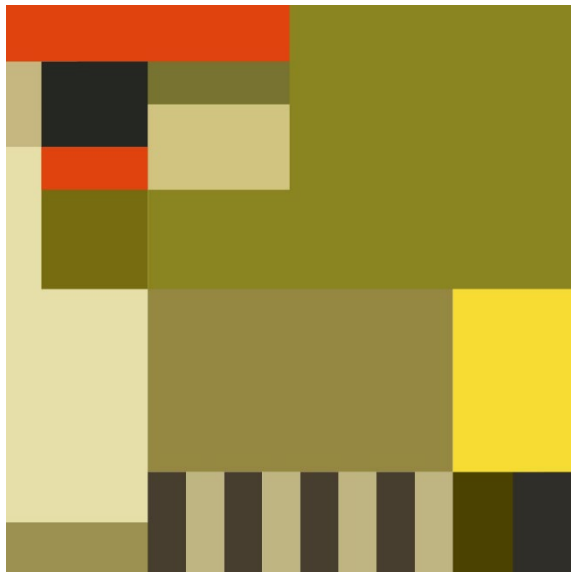
Tussen die 25 vogels bevinden zich fraai gekleurde soorten zoals bijeneter en ijsvogel, maar ook een kauw blijkt uitstekend te 'verblocen'. Om de verhoudingen tussen de kleurvlakken goed te krijgen, hebben Albert en Paul heel veel schetsen gemaakt, ook al oogt het resultaat misschien eenvoudig.

Vogeluniformen

Oog hebben voor vogels ontstond bij Paul Mulder geleidelijk. Eerst was er een vakantie naar Frankrijk met een ornitholoog, daarna ontdekte hij ook in zijn eigen tuin en omgeving de vogels. Als ontwerper trokken de kleurencombinaties van de veren en de perfecte verhoudingen tussen de kleuren zijn aandacht. Samen met Albert Buring transformeerde hij deze 'vogeluniformen' uiteindelijk naar de aansprekende BLOCBIRDS, die intussen ook in het buitenland gretig aftrek vinden.

Wil je ook een BLOCKBIRD ophangen, of cadeau doen aan een vogelaar? Je kunt ze bestellen via blocbirds.nl Zo help je ook Vogelbescherming Nederland, want deze organisatie krijgt 10% van de opbrengst om vogels te beschermen.

Hiernaast zie je verschillende BLOCBIRDS naast aquarellen van de originele vogels. Deze zijn gemaakt door Elwin van der Kolk.



Groene specht



IJsvogel

Kunst in Huis

Rutger Hagen

Een groep onderzoekers heeft eens aangetoond dat kunst en cultuur positief bijdragen aan je geestelijke én je lichamelijk gezondheid. De conclusie van dit onderzoek is dan ook: het bezoeken van musea en kunstgaleries of het hebben van kunst in huis, maakt ons gelukkiger.

Dat bracht de redactie op het idee om eens bij de bewoners van de Vogelwijk te kijken wie kunst in huis heeft en wat het verhaal erachter is. Bent u in het bezit van een mooi of interessant stuk en wilt u dit met de wijk delen? Laat het ons weten via redactie@vogelwijk.nl

Dansende koeien

Bij ons thuis hangt een eclectische verzameling aan kunst. Van oude etsen van Leiden tot een zeefdrukje van Mucha en een oude Japanse houtdrukprent van, hoe kan het ook anders, mount Fuji. We lopen geen musea af maar af en toe kom je iets leuks tegen en als het iets met Leiden te maken heeft of gemaakt is in dezelfde periode als het huis is dat natuurlijk extra leuk.

Het werk dat bij ons boven de bank hangt is niet oud maar wel traditioneel in de voorstelling. Het is gemaakt door kunstenares Nicoline Heemskerk uit Warmond. Zij schildert portretten, landschappen en stillevenen en geeft ook workshops en tekenlessen. We kwamen op haar spoor toen zij meedeed aan de tv-show *Sterren op het Doek* waar zij Linda de Mol portretteerde. We vielen voor de speelse manier waarop zij schildert en toen we bij haar in het atelier kwamen vielen we als een blok voor dit werk:



Het schilderij heet *Dansende Koeien* en laat een stel koeien zien die na een lange winter op stal voor de eerste keer weer buiten in de wei komen. We hebben het doek al jaren maar nog steeds worden we blij van dit oer-Hollandse landschap met een groene wei en blauwe lucht met de molen uit Warmond op de achtergrond.

Wist u dat...

- ❖ om vorstschade te voorkomen u het buitenkraantje moet afsluiten?
 - ❖ als u lang van huis weggaat in de winter u de thermostaat beter niet helemaal uit moet zetten om bevroren leidingen te voorkomen?
 - ❖ de experts aanraden om de thermostaat in die gevallen op 14°C te zetten?
 - ❖ als waterleidingen toch zijn bevroren u ze kunt ontdooien met een föhn?
 - ❖ vorstgevoelige planten kunnen worden beschermd met een laagje bladeren, stro of noppenfolie?
 - ❖ sneeuw isoleert en u dit gerust op uw planten kunt laten liggen?
 - ❖ buitenkonijnen bij koude niet naar binnen moeten worden gehaald omdat zij door hun wintervacht het anders te warm krijgen?
 - ❖ konijnen buiten wel een windvrij plekje moeten hebben met voldoende stro?
 - ❖ het toevoegen van een klein beetje druivensuiker kan voorkomen dat een drinkfles bevriest?
 - ❖ er ook isolatiehoesjes voor drinkflessen te koop zijn?
 - ❖ vogels in stevige vrieskou voldoende water binnenkrijgen door het oppikken van sneeuw en rijp?
 - ❖ vogels in de kou toch soms badderen in het water?
 - ❖ u geen suiker moet oplossen in een vogelbadje omdat de suiker zich zal hechten aan de vette vleugels?
 - ❖ zout ook niet mag worden toegevoegd omdat dit voor vogels erg ongezond is?
 - ❖ de kerstboom minder snel haar naalden verliest als u wat glycerine aan het gietwater toevoegt?
 - ❖ u kerstverlichting uit de knoop kunt opbergen door de draden te wikkelen rond een stuk karton of met behulp van een tuinhaspel?
- ❖ de redactie u fijne dagen toewenst en een gelukkig en gezond 2023?



Agenda

- ❖ 1 januari Nieuwjaarsborrel Vogelwijk
- ❖ 11 januari Stolpersteineceremonie aan de Rijnburgerweg

- ❖ 13 maart Deadline kopij Praatvogel

3^e donderdag van elke maand, koffieochtenden van 10:30 – 12:00 van het Vogelnetwerk in het Speeltuingebouw: vogelnetwerk@vogelwijk.nl

Praatvogel Poëzie

Het nieuwe jaar is hier

*Het nieuwe jaar is hier; het aardrijk gaat ontsluiten,
De botten puilen uit, de bomen zullen spruiten,*

*Het kruid en welig gras zal kruipen wijd en breed,
De bloemkens zullen staan elk op zijn best gekleed.*

*De tijd, de nieuwe tijd zal nieuwe jeugd gaan brengen,
Aan bergen, bos en dal, aan allerhande dingen:*

*Al wat daar henen lag, begraven in het stof,
Zal steken óp het hoofd, tot siersel van de hof.*

*De arme mens alleen, met ouderdom bevangen,
En kan het oude vel niet uit-doen, als de slangen...*

© **Jacob Cats**

Uit Alle de wercken (Nieuwe-jaers gedicht 1655)

Laatste nieuws van het Wijkcomité en Vogelwijk Energiezuinig ontvangen?

Wij houden jullie via de digitale nieuwsbrief op de hoogte van belangrijk nieuws, wetenswaardigheden, leuke en interessante activiteiten in de wijk.

Abonneer door je emailadres door te geven aan secretaris@vogelwijk.nl

Je emailadres wordt alleen voor de digitale nieuwsbrief gebruikt. Je kunt je abonnement op ieder moment weer opzeggen